

NOORD-BRABANDER.

Dingsdag 17 December.

DICERE VERUM QUID VETAT?

HORATIUS.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, den 13den December.

Den 3den dezer is te Kopenhagen de volgende Koninklijke proclamatie uitgevaardigd:

» Wij, *Christiaan VIII*, door Gods genade Koning van Denemarken enz., doen te weten:

Nadat de almachtige den dierbaren Koning des Vaderlands, onzen veelgeliefden Neef, *Z. M. Frederik VI* tot zich heeft geroepen, hebben wij den troon onzer Vaders bestegen. Terwijl wij, met al onze lieve en getrouwe onderdanen, doordrongen zijn van het verlies, dat ons en ons volk getroffen heeft, en het gewigt der groote en moeilijke roeping, ons door de Goddelijke Voorzienigheid opgedragen, diep gevoelen, zoo vinden wij ons gesterkt door het vaste toeverzicht op den bijstand van den Algoede, en door de overtuiging, dat met de troon ook de liefde des volk ons als erfdeel is te beurt gevallen. Niets ligt ons meer aan het hart dan, met den onvermoeiden ijver, waarvan onze vereeuwigde Voorganger ons een zoo schitterend voorbeeld gegeven heeft, zijne landsvaderlijke regering met bestendige oplettendheid op die verbeteringen in het bestuur voort te zetten, welke de ondervinding ons mogt aanraden, om den roem en het geluk van ons goed en getrouw volk te vermeerderen en te verzekeren.

Het is overigens onze koninklijke wil, dat alle openbare handelingen harer ongestoorden voortgang overeenkomstig de voorgeschreven bepalingen hebben, en dat alle door den Koning, zaliger gedaachtenis, benoemde of bevestigde ambtenaren vooreerst hunre ambtsverrigtingen, onder den vroeger door hen afgelegden eed voortzetten.

Z. M. heeft den Kroonprins *Frederik* tot commanderend Generaal over Jutland en Fühnen, en prins *Ferdinand* tot commanderend Generaal over Zeeland en eenige andere gedeelten des Rijks benoemd.

FRANKRIJK.

PARIS den 13den December.

Men heeft uit Perpignan met de Stoomboot *la Méditerranée* de tijding ontvangen van het verlies van twee en dertig Spaansche Schepen, eene Zweedsche brik, en eene Engelsche goelet in de wateren van Terragone. Dit onheil is door eenen hevigen wind in den nacht van den 29 November jl. veroorzaakt. Velen dezer schepen zijn met man en muis vergaan. De bijzonderheden dezer droevige gebeurtenis ontbreken nog.

BELGIE.

BRUSSEL den 14den December.

Het budget van wegen en middelen is in deszelfs geheel met 72 tegen 5 stemmen aangenomen; tegen hebben gestemd de Heeren *de Foere, Manilius, Seron, Verhaegen* en *de Langhe*; vervolgens is men overgegaan tot het ontwerp van wet nopens den invoer van Garst, hetwelk met eene meerderheid van 60 tegen 8 stemmen werd aangenomen.

— De geregeltelijke in beslagnemingen zijn eindelijk opgeheven; zie hier het besluit.

Leopold, Koning der Belgen, aan alle tegenwoordige en toekomstende salut.

Gezien het 16 artikel van het traktaat gesloten te Londen den 19den April 1839 tusschen de Koninkrijken van België en de Nederlanden, waarvan de inhoud is als volgt.

» Het beslag, hetwelk in België, gedurende de onlusten van staatkundige redenen op eenige patrimoniale goederen en Domeinen gelegd mogt zijn, zal zonder de minste vertraging worden opgeheven en het genot der gezegde goederen en domeinen zal onmiddellijk aan de wettige eigenaars worden terug gegeven.

Gezien de besluiten van het provisioneel gouvernement van België onder dagteekening van den 9den October 1830 en van den 21sten tot den 24sten Januarij 1838; op voorstel van onzen Minister van Financiën hebben wij besloten en bestuitten.

Eenig artikel. Het beslag in België gelegd, voor welke staatkundige oorzaak ook, is opgeheven.

Bij gevolg zal het genot der goederen, waarover de administra-

tie van het enregistrement en der domeinen, het bestuur heeft, onmiddellijk aan de wettige eigenaren worden terug gegeven, op het bewijs dat dezelve hun bij titel van patrimoniale goederen en domeinen toebehooren.

Onze Minister van financiën is met de uitvoering van dit tegenwoordig besluit belast, hetwelk in het officieel bulletin zal worden geplaatst.

Gegeven te Brussel den 2den December 1839.

— Dit besluit mededeelende, zegt een morgenblad:

Men voegter bij dat de moeilijkheden, die ten aanzien van zekere eigendommen van Koning *Willem* in de nabijheid van het paleis van Laeken gerezen waren en tot eene reserve van de zijde van ons gouvernement, tijdens de ratificatie van het traktaat, aanleiding gegeven hadden, ten genoegte der belanghebbende partijen zijn uit den weg geruimd.

Deze daadzaken getuigen van de goede verstandhouding, welke tusschen de beide gouvernementen bestaat, om tot de uitvoering van het vredetraktaat te geraken. Den 27sten October hebben de Heeren *Ragay* en *Morel*, gedelegeerden door het kabinet van 's Hage hunne volmagten medegedeeld. De Belgische Commissarissen zijn later benoemd, alzo zij in minder dan eene maand tijds, die ingewikkelde werkzaamheden tot een goed einde gebragt. Dit geeft in zeker opzigt de verzekering, dat de onderhandelingen, betrekkelijk de liquidatie, die voor het sequester niet verwaarloosd zijn, weldra tot eene gelukkige oplossing langs diplomatieken weg zullen geraken.

Het Koninklijk hierboven vermelde besluit spreekt niet over de balans der rekening van bestuur, gedurende den tijd dat het beslag gelegd is geweest. Men heeft het niet noodig geoordeeld deze voorbehouding te bedingen, uithoofde dezelve tot het algemeene regt behoort; doch het is zeker dat de jaarlijksche uitgaven, de kosten van onderhoud, het loon der bewaarders en andere bedienden, de door het ministerie van financiën voor rekening van de Familie Oranje-Nassau, gedane uitgaven de ontvangsten verre te boven gaan.

Voor de definitive teruggave der onroerende en roerende goederen, zal deze balans moeten daargesteld en door de eigenaren gesloten worden; hetgeen zulks bewijst is, dat in weerwil van het besluit van den 2 December, de administratie der domeinen, ten zoeke van den Heer *Ed. Paider*, ontvanger te Leuven, doet aankondigen, dat op den 24 dezer maand eene openbare verkoop van vele loten hakhout in het park van Terveuren zal plaats hebben. Deze bekendmaking is van den 12 dezer gedagteekend.

(Commerce Belge).

— Op het tweede groot diner, hetwelk woensdag jl. aan het hof gegeven is, merkte men onder de genoodigden op, de Heeren ministers van Frankrijk, Engeland, Oostenrijk, Holland, Spanje, Brasilië, Zweden en vele andere leden van het korps diplomatiek; de minister van buiten- en binnenlandsche zaken, *Mgr. Fornari*, vele senateurs en vertegenwoordigers, de graaf *Henri de Merode*, de baron en de baronesse *d'Hoogvorst*, de graaf *Werner de Merode*, de divisie generaal *Clump* en andere Hoofd-Officieren en burgerlijke autoriteiten.

— De zeer oude Abdij van Tongerlo is door de nieuwe religieuzen aangekocht.

NEDERLANDEN.

'S HERTOGENBOSCH, den 16 December.

— Na de op vrijdag gehouden zitting van de tweede kamer heeft de Centrale Afdeling eene vergadering gehouden, en welk men verneemt, over de aanhangige ontwerpen der finantiële wetten. Men verzekert, dat er nog altijd zwaarwigtige bedenkingen door vele leden daartegen gemaakt zijn. De uitslag dier vergadering is geweest, dat er eene zitting der kamer is belegd tegen den 17den Zaterdag, waarin, naar men verwacht, de Centrale Afdeling haar verslag zal doen ten aanzien der opgemelde finantiële voordrachten. Indien dit het geval is, dan ziet men de beraadslagingen over deze belangrijke voordragten in den loop dezer week te ontmoeten. Het eerste onderzoek over het aanhangig eerste boek des wetboeks van strafregt schijnt thans ten einde te loopen.

— Zijne Majesteit heeft bepaald, dat, in geval van nalatigheid in de betaling der jaarlijksche contributien aan het weduwenfonds, door contribuabelen di: daardoor hunne deelgeregtigheid behouden, de departementen van algemeen bestuur, na de ontvangen opgave der zoodanigen, de belanghebbenden dadelijk zullen aanschrijven en tot de betaling van hun verschuldigde uitbiddingen, zullende voor den tijd der betaling hoogstens drie maanden mogen gesteld worden, terwijl de departementen van algemeen bestuur gehouden zijn van de nalatige contribuabelen dadelijk kennis te geven aan den directeur van het weduwenfonds, waarop, door de eerstvolgende vergadering der administratie van dit fonds, tot de vervallen-verklaring van hunne deelgeregtigheid zal worden geconcludeerd, of wel tot het verleen van eenig nader uitstel, wanneer bevonden zal worden daartoe termen voorhanden te wezen. Deze bepalingen zijn zoowel toepasselijk gemaakt op de vroeger leges getrokken hebbende als die niet trekkende ambtenaren, provinciale ambtenaren en ambtenaren van de militaire akademie te Breda, die in dit fonds hebben deel genomen en tot betaling eener jaarlijksche contributie verplicht zijn.

MEERDERE EUROPEESCH GODSDIENSTIGE VRIJHEID IN TURKEIJE.

Men weet dat de Vader van den tegenwoordigen Sultan, de hervormer *Mahmoud* beproefd had, om zijn volk op eenen meer beschaafden weg te brengen. Men heeft gesproken gehad over de veranderingen, welke hij in zijne legers had gebragt en in de nationale kleeding, maar men weet nog niet wat hij in andere allerbelangrijkste punten heeft te weeg gebragt.

Men heeft weinig gesproken over hetgeen hij voor de Christenen gedaan had, welke het talrijkste, krachtigste, en, zelfs zegt men, het rijkste gedeelte der bevolkingen in dit uitgestrekte Keizerrijk, uitmaken. Zie hier een stuk waaromtrent wij de aandacht onzer lezers inroepen. Dit zijn opene brieven door *Mahmoud*, aan Turkeije door den grooten Heer, reeds vroeger aan den patriarch van Constantinopel verleend. De inhoud daarvan vordert ernstige en lange overwegingen. Deze leveren een vreemd contrast op tusschen de Turksche en Europesche wetgeving, niet alleen van Rusland, Pruisen, maar ook van andere rijken, ten aanzien van de godsdienstige vrijheid. Dit contrast is vooral in het oogloopend ten aanzien van het *weigeren der begrafenis, de vrijheid om ten behoeve van kerken, van monniken en religieusen te testeren, de donatien aan Bisschoppen enz.* te maken.

Zie hier het Edikt van den Sultan *Mahmoud*, hetwelk tot heden toe onbekend is gebleven.

Opene brieven van Z. Hoogh. den Sultan MAHMOUD, Groot Khan der Turken en Keizer van het Oosten.

» Overwegende, dat de man, genaamd *Karabid*, patriarch van Constantinopel voor de voeten van onzen verheven troon een gecacheleerd verzoekschrift heeft nedergelegd, waarin hij nederig te kennen geeft, hoe noodzakelijk het is, om aan het hoofd der Melchiten Catholijke Grieken, behoorende tot de bisdommen zijner patriarchale jurisdictie van Antiochie, Alexandrie en Jerusalem, een persoon te plaatsen, die hem als Vikaris of Administrateur vertegenwoordigt.

» Overwegende, dat volgens bovengemeld verzoekschrift de Aartsbisschop *Maxloun*, het voorbeeld der verkorenen van de Christelijke Godsdienst (mocht zijn einde gelukkig zijn)!, al de noodige hoedanigheden bezit, om de kerkelijke zaken in het departement van den patriarch van Constantinopel, wel te besturen, en dat opene brieven voor hem gevraagd zijn, opdat de waardigheid van Vikaris en Patriarch hem door zijne overheden in de hierarchie der Kerk, zoude worden verleend.

» Overwegende, dat gezegde Patriarch *Maximos Maxloun* zich verbonden heeft, om bij wijze van geschenk eene zekere somme in de *Khazineh* te storten enz. hebben wij hem om die redenen, en bovendien krachtens onzen eersten Firman de tegenswoordige opene brieven uitgereikt en bevolen als volgt:

10. Het zal aan den Aartsbisschop *Maximos Maxloun*, houder der tegenwoordige opene brieven, in hoedanigheid van gedelegeerde des patriarchs van Constantinopel, de Patriarchale jurisdictie over al de Catholijken der bisdommen van Antiochie, Alexandrie, Jerusalem, de edele stad, uit te oefenen.

20. De moedige en getrouwe secte der Christenen, genaamd Catholijken, wonende in gezegde bisdommen; de Priesters van allen rang, de monniken en religieusen en in het algemeen allen en een elk hunner, die aan de jurisdictie van Constantinopel onderworpen zijn, zullen den Aartsbisschop *Maximos Maxloun* voor hun geestelijk hoofd en als bekleed door zijnen Overste met de magt om dezelve te besturen, erkennen. Zij zullen aan zijne regtbank onderworpen zijn en naar zijne beslissingen in de zaken zijner kerkelijke

Competentie zich moeten gedragen. Allen zullen hem moeten gehooramen.

30. Het zal den Aartsbisschop vrijstaan, de evangelien te lezen en de kerkelijke functien, hetzij in zijne eigene woning, hetzij in het huis van anderen, uit te oefenen.

40. De Catholijken zullen de vrije uitoefening van hunne Godsdienst hebben. Niemand heeft het regt hun te zeggen, waarom eelebreert gij de ceremonien van uwe godsdienst in uwe huizen? Waarom leest gij daar uwe heilige Schriften, waarom hangt gij lampen op, waarom hebt gij predikstoelen, schilderijen en kerkelijke gewaden? Waarom brandt gij wierook en rigt gij kruizen op?

50. De Gouverneurs der steden, de Generaals en de Magistraten zullen zorg dragen, dat de Catholijken in de uitoefening van hunne godsdienst niet gestoord worden; zij zullen geen voorwendsel moeten zoeken om tegen hun beledigingen te plegen of om hun te belemmeren en geen hinderpaal zal hun mogen worden gelegd, tenzij in geval van schending van eenige der edele bepalingen der muzelmansche wet. Ondertusschen is het den Catholijken niet vergund hunne godsdienst op eene openbare plaats uit te oefenen, of hunne valsche eeredienst aan het volk ten toon te stellen.

60. Geen magistraat of ambtenaar van het gouvernement zal de Catholijken in de vrije administratie hunner kerken en kloosters mogen hinderen, noch vorderen, dat zij hunne titels van eigendom op die gebouwen, of eenig ander stuk van dien aard, overleggen, maar hij zal integendeel hun toelaten hunne kerken en kloosters, zoo als zij gepast zullen oordeelen, te bezitten en te besturen.

70. De priesters zullen, zonder uitdrukkelijke vergunning van hunnen aartsbisschop, den kerkelijken zegen aan, door de Christelijke godsdienst verbodene huwelijken, niet mogen geven.

80. Aangezien al de Catholijken, zoo lang eene vrouw leeft, als verboden beschouwen zich van haar te scheiden en eene andere te trouwen, zal geen gezag het regt hebben het tegenovergestelde te doen. Indien iemand de wet ten dien aanzien schendt, zal hij naar verdiensten gestraft worden.

90. Wanneer een Catholijk verlangen zou eene vrouw te trouwen, behoorende tot eene andere secte, zullen de priesters moeten weigeren tot de voltrekking dier Ceremonie over te gaan, en geen ambtenaar zal hun kunnen noodzaken om dergelijke vereenigingen, in te zegenen.

10. Wanneer er eenig geschil onder de Catholijken, hetzij ten aanzien van een huwelijk, of eener scheiding, hetzij voor welke oorzaak ook, mogt ontstaan, zal hetzelfde aan den aartsbisschop, of den persoon, door den aartsbisschop belast, om daarvan kennis te dragen, moeten onderworpen worden, en het geschil zal op eene met de billijkheid overeenkomstige wijze en naar gelang van zaken, moeten ten einde gebragt worden.

110. Wanneer Catholijken zullen geroepen worden om eenen eed af te leggen, zullen zij zulks in hunne kerken en overeenkomstig hunne geloofsbelijdenis doen.

120. Wanneer een Catholijk overeenkomstig de voorschriften van de Christelijke godsdienst zal geëxcommuniceerd of uit het genootschap van anderen uitgesloten zijn, zal niemand, hetzij Cadi, hetzij Gouverneur tegen de uitwerkselen van dusdanigen maatregel zich mogen verzetten, noch op welke wijze ook in de zaak niet mogen tusschen beide komen.

130. Wanneer een Catholijk buiten den schoot zijner kerk sterft en de priesters, overeenkomstig de wetten van hunne godsdienst, de begrafenis zullen weigeren, zal noch de Cadi, noch de Gouverneur, noch de Kommandant, noch eenig ander gezag het lichaam des Overleden mogen laten weghalen, noch de laatste eerbewijzingen aan hem toestaan. Niemand zal hun verhinderen de in dergelijke gevallen voorgeschrevene gebruiken te volgen.

140. De Catholijken zullen gemagtigd worden om de kerken, welke bestaan wettig is, te herbouwen en zoodanige verbeteringen aan dezelve te brengen, als zij noodzakelijk zullen oordeelen, en niemand zal het regt hebben zich daartegen eenigzins te verzetten.

150. Wanneer een Catholijk schulden maakt, zullen zijne schuldeisschers de roerende voorwerpen zijner kerk niet kunnen in beslag nemen, onder voorwendsel om die als onderpand voor de betaling te houden. In dergelijk geval zal men zich tot de regtbanken moeten wenden en de in beslag genomene voorwerpen zullen dadelijk moeten worden terug gegeven.

160. Wanneer een Catholijk aan den patriarch of aan zijnen vertegenwoordiger, of aan priesters, of aan armen zijner kerk, een gedeelte zijner goederen zou gemaakt hebben, zullen de legatarissen, na den dood van den erflater, zich tot de regtbanken kunnen wenden ten einde een vonnis ten hunnen behoeve te erlangen.

170. Wanneer een priester of eene religieuse sterft zonder bekende bloedverwanten na te laten, zal de gezegde Aartsbisschop

als het hoofd der Catholijken, bezit der goederen van den overleden, van welken aard, die ook mogten zijn, nemen, en dezelve voor den Mijri bewaren, zonder dat iemand, hetzij beamble bij de schatkist, tot terugkrijging der belastingen, of Gouverneurs, of Soubachis gemagtigd zijn om zich tegen dezen maatregel te verzetten, of zich van de goederen of kapitalen meester te maken.

18o. De legaten, welke de Bisschoppen, de Priesters, de Monniken of Religieuzen ten behoeve hunner kerken of van den Patriarch zullen maken, zullen als geldig beschouwd worden. Geene oppositie zal tegen de uitvoering der testamenten mogen worden gelegd en de wil der erfstaters zal moeten gevolgd worden.

19o. De getuigenis der Catholijken zal niet worden toegelaten in zaken, waarin zij belanghebbenden zijn.

20o. Geen onzer ambtenaren zal van den Aartsbisschop kunnen vorderen, dat hij een Priester terug zendt, of hem eene bijzondere kerk aanduidt. Het is noodzakelijk, dat de Aartsbisschop volkomen vrij zij in zijn bestuur en noch geweld, noch tegenspraak dulde.

21o. Wanneer de Aartsbisschop naar Constantinopel voor zaken zal geroepen worden, zullen de Muzelmansche autoriteiten zorg dragen, dat niet een wereldsch of geestelijk Priester, welken hij gedurende zijne afwezigheid tot officiaal benoemd heeft, in zijne functien verhinderd worde.

22o. Geen Muzelman kan den Aartsbisschop noodzaken, om hem te betalen in hoedanigheid van Dienaar.

23o. De voorwerpen, die aan het Aartsbisschoppelijk Kapittel of der kerken behooren, zullen van de gewone regten en die van doorvoer vrij zijn. Zij kunnen vrijelijk in al de havens en steden van ons Keizerrijk binnenkomen.

24o. Wanneer de Bisschop gelegenheid zal hebben om agenten naar de dorpen en andere plaatsen zijner jurisdictie te zenden, ten einde aalmoesen der Catholijke geloovigen bij een te verzamelen, om zijne wettige inkomsten te ontvangen, zullen de plaatselijke autoriteiten hun gidsen moeten aanduiden, om hun de beste wegen te wijzen en op hunne reizen te vergezellen.

Deze agenten kunnen van kostuum veranderen en ter hunner persoonlijke verdediging wapenen dragen. Aan al de Gouverneurs en autoriteiten is het verboden hun ten dien opzichte lastig te vallen, op welke wijze zulks ook mogt zijn, of geld, beloften of geschenken af te persen. In één woord, zij moeten aan geene betalingen onderworpen zijn, dan die welke de wet vordert.

25o. Geene andere regtbank, dan die van den Divan, zitting houdende in onze bloeiende hoofdstad, zal klagten tegen den Aartsbisschop, zijne Priesters of personen van zijn huis kunnen aannemen.

26o. De Priesters, Monniken of Religieuzen, die, volgens de wet, de straf van gevangenzetting zouden hebben verdiend, zullen op bevel van den Aartsbisschop gearresteerd worden. In een dergelijk geval zal de magt der autoriteiten ophouden.

27o. De Catholijke Christenen zullen nimmer, onder welk voorwendsel ook, gedwongen kunnen worden, om het Islamismus te omhelzen.

28o. De opbrengsten der landerijen en goederen van den Aartsbisschop, alsmede al hetgeen hij bij wijze van aalmoezen zal ontvangen, zoo als suikergoed, boter, olie, honig en andere dergelijke provisies, zullen vrij in onze steden en havens ingevoerd worden. De ambtenaren der douanen en de ontvangers der belastingen zullen bij het inkomen geenen hinderpaal in den weg leggen, noch eenig regt vorderen. Wee hem die anders handelen zal!

29o. Ook is het onzen wil dat, al wat aan de kerken en kloosters der Catholijken behoort, zoo als wijnbergen en boomgaarden, tuinen, molens, gehuchten, velden, weiden, bouwlanden en andere eigendommen van dien aard, alsmede al hetgeen aan hunne kerken mogt gelegateerd zijn, zoo als huizen, hallen, magazijnen, koopwaren, fruit of andere boomen, huisdieren, in één woord, al hunne roerende en onroerende goederen, als hunnen vrijen eigendom zal worden beschouwd, waarover zij naar welgevallen kunnen beschikken.

30o. De Catholijken zullen gehouden zijn aan hunnen Aartsbisschop de belastingen te betalen, welke hij hun zal gevraagd hebben, alsmede de gewone aalmoezen en patriarchale taksen.

Dat zij groote zorg dragen om niets terug te houden van hetgeen zij hun schuldig zijn.

31o. De klagten der pachas, cadis, of gouverneurs der steden tegen den Aartsbisschop en zijne Priesters of de vertoogen, ten gevolge hebbende om een Priester hoegenaamd te doen roepen of weg te zenden, kunnen niet verhoord worden, dan wanneer dezelve door de ontegensprekelijkste waarheid der daadzaken, zijn ondersteund. Geen acht zal op de vertoogen worden geslagen, welke deze onvermijdelijke voorwaarde niet zullen inhouden. Elk firman of bevel onzer Verhevene-Porte, hetwelk met deze tegenwoordige bepalingen strijdig zoude zijn, zal als nietig en van onwaarde worden beschouwd en hoegenaamd geen gevolg kunnen hebben.

32o. Als een pligt wordt het aan al de Catholijken opgelegd, om de uitoefening van hunne godsdienst bij hunne kerken en kloosters of andere plaatsen, alwaar zij gewoon zijn hun pelgrimschap te gaan houden, te bepalen. Aan de autoriteiten hoe ook genaamd is het bijzonder verboden, hun te verontrusten in deze uitoefening of zich bij het begraven hunner dooden tegen de uitoefening van hunne godsdienst of het doen hunner op die plaatsen gebruikelijke gebeden, te verzetten.

33o. De Aartsbisschop wordt gemagtigd om muilezels en paarden te houden; hij kan dezelve berijden of door een gedeelte van zijn gevolg naar welgevallen doen berijden.

Geen onzer ambtenaren zal zich veroorloven, dat hem het gebruik dezer dieren ontzegd worde.

34o. Geen magistraat, gouverneur of dignitaris, hoe ook genaamd in ons Keizerrijk, mag zich, op zijne reizen, in de huizen

aan den Aartsbisschop toebehoorende, hetzij om daarin zelf te verblijven, of soldaten te plaatsen, vestigen.

35o. Geen Emir, Prins, Pacha, Provinciale Inspecteur, Generaal, Gouverneur, dorps Hoofd of ambtenaar hoegenaamd, mag den Aartsbisschop beletten zijn Aartsbisschoppelijk gewaad en het kruis, als teeken zijner waardigheid te dragen. Hij mag ten dien aanzien noch geweld, noch verandering, noch eenigen hoegenaamden wederstand bieden.

36o. Krachtens deze onze tegenwoordige opene brieven zal de bovengenoemde Aartsbisschop, ten opzichte zijner kudde, de uitoefening van zijn gezag, met volle vrijheid van te binden en te ontbinden, genieten. Niemand mag hem in de uitoefening van dit regt, onder welk voorwendsel en welke wijze ook eenigen hinderpaal in den weg leggen.

Al onze onderdanen van welken rang ook, zijn verplicht zich naar deze tegenwoordige Opene brieven te gedragen en aan onze opperste bevelen te gehoorzamen.

Gegeven te Constantinopel in het begin der maand Schaban het jaar 1253 van de Hegira.

's Bosch den 14den December 1839.

Mijnheer de Redacteur!

Met genoegen verneemt men dat de opene plaats aan de zuid-willemsvaart te dezer stede, vroeger tot eene nieuwe vischmarkt bestemd, thans in eene park *à l'instar* van dat te Brussel zal herschapen worden. Men wil voor dit oogenblik dit plan toejuichen, doch tevens hopen dat de aanleg niets te wenschen zal overlaten, en de symetrie in het planten der boomen niet uit het oog verloren worden, opdat men ook eene aangename wandeling binnen onze muren moge erlange.

Dit voor als nog genoeg, welligt zal men over dit plantaadje rader terug komen.

N. N.

ADVERTENTIEN.

** Bij **J. J. ROMEN**, Boekdrukker te Roermond zijn de volgende Werkjes gedrukt en te bekomen

De Vriend der Jeugd, door **J. PIETERS**, in 12vo. tweede druk. Prijs 14 Cents.

Deugd en Onschuld, gescheit in godsdienstige en zedekundige Verhalen en Gedichten voor de Jeugd, door **J. PIETERS**, (Kerkelijk goedgekeurd) tweede druk, in 8vo. Prijs 20 Cents.

Gewijde Geschiedenis, ten dienste der Parochien en Scholen met Bisschoppelijke goedkeuring, in 12vo, tweede druk, Prijs 20 Cents.

Epistelen en Evangelien, op al de Zon- en Heilige dagen. Nieuwe verbeterde druk met plaatjes, (Kerkelijk goedgekeurd.) in 8vo. Prijs 25 Cents.

Oefeningen in het Kunstmatig lezen, te gelijk dienstig ter bevordering van Deugd en Godsvrucht door **R. H. PIETERS**. (Kerkelijk goedgekeurd.) tweede druk, in 8vo. Prijs 28 Cts.

Gemeenzame leerwijze om zich in de fransche taal te oefenen, met opstellen, door **P. MARIN**, tweede druk, in 8vo. Prijs 48 Cents.

Handleiding tot de kennis van de Wis-, Natuur- en Staatkundige beschrijving van onzen Aardbol, door **A. SCHEEN** in 8vo. Prijs 25 Cents.

Grondbeginselen der Rekenkunde, door **R. H. PIETERS**, 1ste Stukje in 12vo. Prijs 20 Cents.

Idem 2de Stukje 20 Cents.

Idem 3de Stukje 20 Cents.

Schat der Deugden, een Leesboek voor de Roomsche Catholijke Jeugd, voorgesteld in godsdienstige en zedekundige Verhalen en Gedichten, door **J. J. van den KERTWEGH**, met een plaatje, Kerkelijk goedgekeurd. Prijs . 28 Cents.

BELANGRIJK BERICHT.

** De Ondergeteekende **MOND, KIES** en **TANDEMEESTER** van 's Hage, heeft de eer zijne geëerde begunstigers te berigten, dat hij door menigvuldige patienten die zijne hulp benoodigd zijn, of mogten hebben, zijn verblijf alhier heeft verlengd tot en met Donderdag den 19den December 1839, hij is gelogeert bij den Heer **D O C T E R S** in de Karrestraat, Logement de Eenhoorn.

M. B. WALLAGH.

T H E A T R E D E L A G A I E T É

Schitterende Voorstelling

op Dingsdag den 17den dezer.

ARLEQUIN BARBIER Ballet Pantomime in een Afdeeling, gevolgd door Acrobatische Exercitien waarin zullen uitmunten de drie **INDIANEN** tussehen beide Mijn Heer en Madame **DIENI**. Komische Scène uitgevoerd door de Jongste Kinderen van den Directeur.

TOT SLOT

T W E E W O O R D E N

of de Herberg in het Bosch, geheel nieuw **R O V E R B A L L E T**, Pantomime in twee Afdeelingen versierd met Decoratiën, Costuum, Rovergevechten, optogten, Combat en Bengaals Vuurwerk.

F. N E I S Z,

Directeur.

Bij den Drukker en Uitgever dezes is van de Pers gekomen en verzonden:

VOLKS-
ALMANAK
VOOR
ROOMSCH CATHOLIKEN
VOOR
1840.
tiende jaar.

Deze ALMANAK, waarvan voorleden jaar in eene Muand drie en dertig honderd Exemplaren verkocht zijn geworden, bevat dit Jaar een MENGELWERK van den volgende inhoud:

1.

STATISTIEKEN.

Statistiek der Catholijke Kerk over de geheele Wereld, met Aankomeringen.

2.

GESCHIEDENISSEN.

1. Vader en Dochter of Wreedheid en Heldenmoed. 2. De Wedstrijd in Weldadigheid, of de beschaamd gemaakte Afgunst.

3.

ZAMENSPRAKEN.

Vervolg der Gesprekken over de Godsdienst tusschen den Luitenant en den Burgemeester. Vijfde Zamenspraak. Waarin gehandeld wordt over het plan, om toch eenmaal de zoo lang gewenschte vereeniging van alle godsdienstige Gezindheden tot eene algemeene Godsdienst tot stand te brengen, en waarin het beste middel daartoe wordt aangewezen.

4.

BRIEVEN.

Brief van den H. Martelaar *Ignatius* aan de Christenen van Rome.

5.

KORTE VERHALEN.

1. Theodora en Didymus, of: waar helpt God niet? 2. Kracht des Gebeds. 3. Zegepraal van de Godsdienst bij de Plundering van Rome. 4. De Gestrafte Overspeler. 5. Gepast Antwoord. 6. Zonderlinge Aanhef eener Predicatie. 7. Een voorval in de Herberg, het Witte Paard. 8. Philippus II en zijne Hovelingen. 9. Napoleon en de Sergeant Majoor.

6.

SPREUKEN.

1. Spreuken van Kerkvaders. 2. Spreuken van Hedendaagsche Schrijvers. 3. Spreuken van Oude Wijzgeren.

7.

ALLERLEI.

1. De Iersche Soldaat. 2. Hoog en Laag, eene Parabel. 3. Een Nacht in de Kerk, of de Bekeerde Losbandeling.

8.

DICHT.

1. Salviati, of de Goede Vrijdag in Sicilien. 2. De Storm op Zee, geschiedkundig tafereel uit het leven van den beroemden *Alphonsus van Albuquerque*, Veroveraar der Oost-Indien op het einde der 15de Eeuw.

Van welk Mengelwerk de Zamenspraak over de Godsdienst als ten doel hebbende om op de eenvoudigste en bevattelijkste wijze het geschilpunt tusschen Catholijk en Protestant te behandelen, en tot het gelukkig ten einde brengen van hetzelfde mede te werken, der aandacht van het vredelievend Publiek, vooral van elken nadenkende Protestant, bijzonder wordt aanbevolen.

Alhoewel deze Almanak behalven een netten Kalender 176 Pagina's Mengelwerk, en door dat dezelve met een wat kleiner, echter nog zeer duidelijke letter gedrukt is, ruim vijftig bladzijden meer inhoud bevat dan voorleden jaar, blijft echter even als vroeger de

Prijs 35 Centen.

** Voorzien met de HH. Sacramenten der H. Kerk is heden, in het 71e levensjaar, overleden de WelEerwaarde Heer **R. KOLKSCHOTEN**, sedert 1809, Pastoor der R. C. Gemeente van *Herwen* en *Aerd*, **HERWEN**, den 3 December 1839.

** Heden overleed alhier na eene kortstondige ongesteldheid, in den hoogen ouderdom van 91 jaren, na voorzien te zijn van de H. H. Sacramenten onzer Moeder de H. Kerk, Vrouwe **HUBERTA KIVITS**, Weduwe van wijlen den Heer **STEPHANUS VAN GULICK**, in leven Medicinæ Doctor, ter dezer Stede, *'s Hertogenbosch*, den 10den December 1839.

J. H. MAHIE,
Executeur-Testamentair.

** **FABRIEK VAN ZILVEREN, GEDREVEN en GESTAMPTE KERKWERKEN.**

Bij den Ondergeteekende zijn te bekomen: Zilveren **VENERABLES, CIBORIEN, KELKEN, KANDELAARS, MISSAAL-BESLAGEN, WIEROOKVATEN, AMPULLEN, KROONEN, SCEPTERS**

etc. Alles tot verminderde prijzen en naar den laatsten smaak bewerkt.

A. J. BOCKMEULEN.

Boxmeer den 13 Dec. 1839.

Bekendmaking.

De Notaris **VAN DER HEYDE**, residerende te Eindhoven, zal voor zijne Principalen in het openbaar verhuren:

Den Welbeklanten **WATER GRAAN-, OLIE- en VOLMOLEN** met **MOLENAARS HUIZINGE, STAL, SCHUUR** en verdere **GEBOUWEN, TUIN** en **AANGELAG**, gelegen in de volkrijke Gemeente **Woensel**, op vijftien minuten afstands van de stad Eindhoven, mitsgaders een perceel **WEILAND** en twee perceelen **HOOLAND**, te zamen groot 3 Bunders, 83 Roeden, gelegen aan den Molen, op het grondgebied der gemeente **Tongefre**,

En zulks voor den tijd van zes jaren, die aanvang zullen nemen van den **TUIN**, het **WEILAND** en **HOOLAND** te half Maart en van den **MOLEN** en de **HUIZINGE** cum annexis, op St. Jansdag des aanstaanden jaars 1840.

Deze verhuring zal plaats hebben ten herberge van de Kinderen **SPOORENBERG**, op den Feltenoort te Woensel, op Dingsdag den 7den Januarij 1840, ten vier ure des namiddags.

De Huurvoorwaarden zullen, te rekenen van den 20sten December, ter lezing liggen ten Kantore van voornoemden Notaris, bij wien men zich ook middelerwijl in persoon zal kunnen vervoegen, om voorschrevene panden, uit de hand te huren.

ZEGT HET VOORT.

BUITENLANDSCHE BEURSPRIJZEN.
De belgische fondsen waren den 14den dezer te Antwerpen de 2½ pCt. 53½, de 5pCt 100½, de 4 pCt. 92½, de 3 pCt. 70½. De Ardoin 22½.

BINNENLANDSCHE BEURSPRIJZEN.
BEURS VAN AMSTERDAM.

Heden, Zaturdag den 14den December 4½ Ure.

Werk. Sch. 2½ pCt. 52½, ½, Dito. 5 pCt. 98½, Kansbilj. f 24½; Am. Synd. 4½ pCt. 93½, Handel. 167½, 166½, Oost-Indies pCt. 96½, Ardoin 85 p. st. 22½, 1½, Dito Coupons 17½, ½, Oude Russen 104½, ½. Columb. 17½.

Latere Berigten.

PARIS den 14den December.

Over eenige dagen zal de nieuwe zitting geopend worden. De omstandigheden zijn gewigtig. Van binnen, groote industriële rampen te herstellen, het vraagstuk der ijzeren spoorwegen en des suikers oplossen, de hervorming der gevangenis en het universitair onderwijs te regelen in Afrika eenen beslissenden oorlog tegen de Arabieren te voeren, de maatschappij tegen nieuwe aanvallen, die door de woede der factien voorbereid worden, te beschermen van buiten over de Oostersche zaken raadplegen; de gesteldheid in Spanje na de nederlaag van *Don Carlos* onderzoeken; commerciële onderhandelingen met Engeland en Holland bekrachtigen; deze zijn de voornaamste punten waarover de kamers geroepen zijn uitspraak te doen.

De afgevaardigden komen in grooten getalle te Parijs aan. De spreekzalen der ministers worden druk bezocht.

De raad van ministers heeft zich nog niet met de troonrede bezig gehouden.

— De Heer *Pierre Lagarde*, snelschrijver van het dagblad *le Capitole* is krachtens een bevel van den regter ter instructie de Heer *Zangiacomì* gearsteerd.

— De *Phare van Bayonne* van den 10den meldt, dat het zwakke Christinos garnizoen van Esteruel door *Llangostera*, een der Luitenants van *Cabrera* genomen is, doch *Llangostera* tot denkbeelden van beschaving ter uigkomende, heeft toegestemd, dat deze verdedigers van Esteruel tegen carlistische gevangenen zouden uitgewisseld worden.

De verkiezingen gaan steeds voort. De gematigden hebben de overhand; nooit heeft men in hunne rangen meerder drift bij de verkiezingen dan heden gezien. De heethoofden, wanhoopig, wenden alles aan om de beursoperatie te verlammen, ten einde aan eene dreigende Crisis te doen gelooven.

— Vele dagbladen hebben gemeld, dat het gouvernement dacht om eenen opvolger aan den Maarschalk *Valée* te Algiers, te geven. Deze tijding is geheel valsch. De Maarschalk *Valée*, welken zoo vele uitstekende diensten aanbevelen, heeft niet een oogenblik het vertrouwen des Konings en van het gouvernement verloren en behoudt hetzelfde geheel. (*Moniteur Parisien.*)

BRUSSEL, den 15den December.

Men verneemt dat morgen den 16den, zijnde de verjaardag des Konings vele benoemingen tot Ridders der Leopolds Orde in onderscheidene takken van administratie, alsmede aan vele onafhankelijke personen voor bewezene diensten, zullen gedaan worden.

— Men meldt uit Gent van den 12den December.

Mgr. de Bisschop van Curium, Baron *de Wyckerslooth*, is heden in deze stad langs den ijzeren spoorweg aangekomen en bij zijnen ouden vriend de Kanunnik penitencier, de eerwaarde Heer *Pycke de Ten Aanden*, afgeslapt. Onmiddellijk na zijne aankomst heeft hij bij Mgr. den Bisschop van Gent een bezoek afgelegd. De Prelaat vertrekt aanstaande maandag naar Rome.

Te 's Hertogenbosch bij D. A. A. DE ROOIJ. Boek en- Courantdrukker.